

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

В.М. Бабаєв

2014 р.

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА**

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузі знань 0507 Електротехніка та електромеханіка

спеціальності 8.05070204 – Електромеханічні системи

автоматизації та електропривод

(шифр дисципліни за ОПП 1.1.2)

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків - 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального
розвитку

РОЗРОБНИКИ: ас. кафедри Телятник С.В.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

"29" серпня 2014 р. протокол № 1 (Димченко О.В.)

Схвалено **випусковою** кафедрою електричного транспорту.

Протокол від "02" 09 2014 року № 2

Завідувач випускової кафедри

(Далека В.Х.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Солоникін) "10" 11 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету
електричного транспорту.

Голова Вченої ради (Шпіка М.І.) "05" 09 2014 р.,
протокол № 2

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014
© С. В. Телятник, 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Організація та управління на підприємствах житлово-комунального господарства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 8.05070204 «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес функціонування підприємств житлово-комунального господарства в сучасних умовах з точки зору управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Економіка та організація виробництва	Переддипломна практика
Основи економічної теорії	
Основи психології та педагогіки	
Соціологія	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. ЖКГ: структура, організація управління, мотивація праці.

ЗМ 2. Функції планування та контролю: загальні засади, галузеві особливості, фінансово-інвестиційний аспект.

ЗМ 3. Управління розвитком підприємства: якість та інновації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Організація та управління на підприємствах житлово-комунального господарства» є формування знань та навичок з основ організації та управління підприємствами житлово-комунального господарства в умовах ринкової економіки, організації планувальної діяльності, контролю та аналізу господарської діяльності, керування якістю та інноваційного розвитку підприємств ЖКГ.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація та управління на підприємствах житлово-комунального господарства» є: набуття знань про особливості структури житлово-комунального господарства та організації управління на підприємствах ЖКГ; оволодіння новітніми засобами ефективного формування пошуку ідей для конкретно поставлених завдань з творчим компонентом; набуття знань про відмінності різних теорій та методів мотивації праці; розуміти значення планування для сталого розвитку підприємства; набуття знань про відмінності та особливості форм та систем оплати праці; набуття уявлення про основні методи управління дебіторською та кредиторською заборгованістю;

прищеплення студентам навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей розвитку практичних аспектів організації управління на підприємствах; навчання практичним навичкам роботи з нормативно-правовими документами і економічною літературою; засвоєння навичок аналізу техніко-економічних та організаційних резервів підвищення ефективності діяльності підприємств ЖКГ; вміння застосовувати набуті знання з дисципліни у професійній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- розуміти предмет і сутність дисципліни «Організація та управління на підприємствах житлово-комунального господарства»;
- особливості структури житлово-комунального господарства;
- знати і розуміти особливості організації управління на підприємствах ЖКГ;
- знати основні джерела фінансування інновацій, розуміти відмінності між ними;
- знати визначення та підходи до вимірювання якості на підприємствах ЖКГ;
- розуміти значення планування для сталого розвитку підприємства;
- знати і розуміти відмінності та особливості форм та систем оплати праці.

вміти:

- розрізняти основні організаційні форми інноваційних підприємств;
- застосовувати основні методи визначення ефективності інвестицій;
- визначати суму оплати праці згідно різних форм та систем оплати праці;
- застосовувати різні методи економічного аналізу;
- застосовувати методи аналізу для формування конкретних управлінських висновків;
- впроваджувати різні системи мотивації в конкретних виробничих та загальноекономічних умовах;
- планувати процес виробництва з урахуванням вимог виробників, споживачів.

мати компетентності:

- здатність застосовувати основні методи визначення ефективності інвестицій та економічного аналізу;
- здатність застосовувати методи аналізу для формування конкретних управлінських висновків;
- здатність виконувати розрахунок фонду оплати праці згідно різних форм та систем оплати праці;
- готовність до удосконалення процесу виробництва з урахуванням вимог виробників, споживачів;
- здатність до аналізу різних систем мотивації в конкретних виробничих та загальноекономічних умовах;
- здатність до впровадження основних підходів до вимірювання якості на підприємствах ЖКГ;

- готовність до робіт з нормативно-правовими документами і економічною літературою;
- готовність до удосконалення джерел фінансування інновацій, розуміння відмінності між ними.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 162 години – 4,5 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЖКГ: структура, організація управління, мотивація праці.

Тема 1.1. ЖКГ: поняття, особливості та структура

Поняття “міське господарство”. Структура міського господарства. Місце житлово-комунального господарства в структурі міського господарства. Особливості міського господарства. Житлове господарство: основні функції, класифікація житлового фонду за формами власності. Сутність та функції управління.

Тема 1.2. Організація управління на підприємствах ЖКГ

Особливості організації управління на підприємствах житлового господарства. Особливості організації управління на підприємствах комунального господарства. Особливості організації управління на підприємствах зовнішнього міського благоустрою.

Тема 1.3. Мотивація як функція управління

Поняття мотивації й мотиву. Види й способи мотивації. Змістові теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації.

Тема 1.4. Організація оплати праці

Форми і системи оплати праці. Особливості організації оплати праці на підприємствах ЖКГ.

Змістовий модуль 2. Функції планування та контролю: загальні засади, галузеві особливості, фінансово-інвестиційний аспект.

Тема 2.1. Планування: поняття, особливості в ЖКГ

Сутність планування. Система планів підприємства. Бізнес-планування. Особливості планування на підприємствах водо-, тепло-, газопостачання та водовідведення. Планування діяльності підприємств міського електричного транспорту. Планування діяльності підприємств житлового господарства. Планування на підприємствах благоустрою.

Тема 2.2. Основи фінансового менеджменту

Доходи підприємств ЖКГ. Витрати підприємств ЖКГ. Класифікація витрат за економічними елементами та статтями калькуляції. Поняття та види фінансових результатів. Сутність та алгоритм розрахунку точки беззбитковості. Формування запасів підприємств ЖКГ. Управління дебіторською заборгованістю. Управління грошовими активами. Сутність ліквідності. Сутність економічного ризику. Основи ризик-менеджменту.

Тема 2.3. Основи інвестиційного менеджменту

Сутність поняття “інвестиції”. Класифікація інвестицій. Мета та завдання інвестиційного менеджменту в ЖКГ. Основні функції інвестиційного менеджменту в ЖКГ. Загальна характеристика понять “економічний ефект” та “ефективність”. Загальна характеристика основних методів обґрунтування ефективності інвестицій. Сутність методу зведених витрат. Сутність понять “майбутня вартість” та “теперішня вартість”. Сутність понять “дисконтування” та “компаундинг” (чи “нарощення”). Сутність та фактори величини ставки дисконтування. Сутність методу чистої поточної вартості (NPV). Сутність показника внутрішньої норми прибутковості (IRR).

Тема 2.4. Контроль і аналіз на підприємствах ЖКГ

Розрахунок показника “коефіцієнт доходності”. Контроль як функція управління. Складові функції контролю. Складові процесу контролю. Джерела економічного аналізу. Сутність фінансової роботи. Етапи організації економічної роботи на підприємствах ЖКГ. Основні методи економічного аналізу. Сутність методу рядів динаміки в економічному аналізі. Сутність індексного методу в економічному аналізі. Сутність факторного аналізу. Сутність методу абсолютних, середніх та відносних величин.

Змістовий модуль 3. Управління розвитком підприємства: якість та інновації

Тема 3.1. Управління інноваційною діяльністю

Предмет і сутність інноваційного менеджменту. Джерела і механізми фінансування інноваційної діяльності. Організаційні форми інноваційних підприємств і стратегія їх дії. Правове регулювання інноваційної діяльності. Методи пошуку інноваційних ідей.

Тема 3.2. Управління якістю

Управління якістю в системі загального менеджменту. Показники якості в окремих галузях ЖКГ. Стандартизація вимог до забезпечення та управління якістю. Сутність економіки якості, управління економікою якості на підприємствах ЖКГ.

Індивідуальні завдання:

- РГР на тему: “Організація та управління па підприємствах міського електричного транспорту”.

3. Рекомендована література:

1. Вовчак О.Д. Інвестування: навч. посібник / О.Д. Вовчак. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 544 с.
2. Гриньова В. М. Інвестування: підручник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. - К.: Знання, 2008. - 452 с.
3. Економіка підприємства / За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2004.
4. Інвестиційний менеджмент/Гриньова В.М., Колода В.О., Лепейко Т.І., Великий Ю.М./ Під заг.редакцією д.е.н., проф.В.М. Гриньової В.М.-Харків.:ВД ”Інжек”, 2004 – 368 с.

5. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Финансы и статистика, 2008.

6. Косой Ю.М. Экономика и управление на городском электрическом транспорте: Учебник. - М.: Мастерство, 2002.

7. Славута О.І. Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства: навч. посібник / О.І. Славута; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Харків: ХНАМГ, 2009. – 284 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен (екзаменаційний білет та задача).

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні тестові завдання, питання для проведення індивідуального та фронтального опитування, захист індивідуальних завдань; питання і задачі до екзамену.

АНОТАЦІЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета та завдання вивчення дисципліни – формування знань та навичок з основ організації та управління підприємствами житлово-комунального господарства в умовах ринкової економіки, організації планувальної діяльності, контролю та аналізу господарської діяльності, керування якістю та інноваційного розвитку підприємств ЖКГ.

Предмет вивчення у дисципліні – процес функціонування підприємств житлово-комунального господарства в сучасних умовах з точки зору управлінської діяльності.

Змістовий модуль 1. ЖКГ: структура, організація управління, мотивація праці.

Змістовий модуль 2. Функції планування та контролю: загальні засади, галузеві особливості, фінансово-інвестиційний аспект.

Змістовий модуль 3. Управління розвитком підприємства: якість та інновації.

ABSTRACT (ANNOTATION)

ORGANIZATION AND MANAGEMENT AT COMMUNAL AND HOUSING ENTERPRISES

Purpose and tasks of the discipline studying – forming knowledge and techniques in the domain of fundamentals of organizing and managing enterprises of housing and communal services under the market economy conditions, organization of planning activity, control and analysis of economic activity, quality management and innovation development of housing and communal enterprises.

Studying subject in the discipline – process of functioning of housing and communal enterprises under current conditions from the point of view of a management activity.

Contents modules 1. Housing and communal economy (HCE): structure, management organization, labor motivation.

Contents modules 2. Functions of planning and control: general fundamentals, branch peculiarities, financial- and –investment aspect.

Contents modules 3. Management of enterprise development: quality and innovations.

АННОТАЦИЯ
ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ
ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА

Цель и задачи изучения дисциплины – формирование знаний и навыков с основ организации и управления предприятиями жилищно-коммунального хозяйства в условиях рыночной экономики, организации планировочной деятельности, контроля и анализа хозяйственной деятельности, управление качеством и инновационного развития предприятий ЖКХ.

Предмет изучения в дисциплине – процесс функционирования предприятий жилищно-коммунального хозяйства в современных условиях с точки зрения управленческой деятельности.

Содержательный модуль 1. ЖКХ: структура, организация управления, мотивация труда.

Содержательный модуль 2. Функции планирования и контроля: общие основы, отраслевые особенности, финансово-инвестиционный аспект.

Содержательный модуль 3. Управление развитием предприятия: качество и инновации.